

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

(повне найменування вищого навчального закладу)

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

(назва факультету/підрозділу)

Кафедра піротехнічної та спеціальної підготовки

(назва кафедри)

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Організація гуманітарного розмінвання

(назва навчальної дисципліни)

вибіркова

(обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)

за освітньою (освітньо-професійною, освітньо-науковою) програмою

Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт

(назва освітньої програми)

підготовки

бакалавра

(найменування освітнього ступеня)

у галузі знань

26 «Цивільна безпека»

(код та найменування галузі знань)

за спеціальністю

263 «Цивільна безпека»

(код та найменування спеціальності)

Рекомендовано кафедрою піротехнічної та спеціальної підготовки на 2023- 2024

(назва кафедри)

навчальний рік.

Протокол від «31» 08 2023 р. № 3

Силабус розроблений відповідно до Робочої програми навчальної дисципліни «Організація гуманітарного розмінвання»

(назва навчальної дисципліни)

2023 рік

Загальна інформація про дисципліну

Анотація дисципліни

Знання отримані під час вивчення навчальної дисципліни «Організація гуманітарного розмінування» сприяють розвитку професійного мислення в здобувачів вищої освіти. Застосовують для правильного і безпечного виконання робіт з гуманітарного розмінування з урахуванням вимог міжнародних стандартів з протимінної діяльності та національних стандартних операційних процедур щодо проведення обстеження місцевості, маркування мінних полів та зон розмінування, очищення (розмінування) місцевості ручними методами та механізованими засобами, знешкодження та знищення мін та вибухонебезпечних предметів (ВНП).

Даний курс передбачає теоретичне і практичне оволодіння правилами безпечного проведення робіт з гуманітарного розмінування як самостійно на ділянці розмінування, так і у складі піротехнічного підрозділу.

Набуті знання дозволять правильно аналізувати отриману інформацію щодо мінної небезпеки та виявляти проблемні питання щодо організації робіт з гуманітарного розмінування з урахуванням вимог міжнародних та національних стандартів з протимінної діяльності та порядку їх застосування для очищення території України від ВНП; планувати та організовувати виконання завдань з нетехнічного та технічного обстеження місцевості на наявність вибухонебезпечних предметів та маркування підтверджено (імовірно) небезпечних ділянок місцевості; організовувати безпечне виконання робіт з очищення (розмінування) місцевості ручними методами та механізованими засобами.

Інформація про науково-педагогічного працівника

Загальна інформація	Толкунов Ігор Олександрович, доцент кафедри піротехнічної та спеціальної підготовки факультету цивільного захисту, кандидат технічних наук, доцент.
Контактна інформація	м. Харків, вул. Баварська 7, навчальний корпус №2, кабінет № 704. Робочий номер телефону –
E-mail	tolkunov_ia@nuczu.edu.ua; tolkunov_ia@ukr.net
Наукові інтереси	- забезпечення успішного виконання робіт з гуманітарного розмінування місцевості за рахунок розробки та впровадження новітніх методів і технічних засобів для безпечного їх виконання персоналом піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України; - забезпечення нормативних медико-біологічних умов праці персоналу шляхом підтримання сталих показників щодо аероіонного режиму на робочих місцях та в спеціальних приміщеннях
Професійні здібності	- застосування в освітній діяльності раніше набутих професійних знань та практичних навичок

Час та місце проведення занять з навчальної дисципліни

Аудиторні заняття з навчальної дисципліни проводяться згідно затвердженого розкладу. Електронний варіант розкладу розміщується на сайті Університету (<http://rozklad.nuczu.edu.ua/timeTable/group>).

Консультації з навчальної дисципліни проводяться протягом семестру щовівторка з 16.00 до 17.00, а також щоп'ятниці з 15.00 до 16.00 в кабінеті №704 або 708. В разі додаткової потреби здобувача вищої освіти в консультації час погоджується з викладачем.

Мета вивчення дисципліни: формування у майбутніх фахівців необхідного в їхній подальшій професійній діяльності рівня знань та умінь з питань організації гуманітарного розмінування, з використанням досвіду розмінування територій інших країн міжнародними урядовими та комерційними організаціями відповідно міжнародних вимог та стандартних операційних процедур розмінування, в набутті знань про безпечну організацію та планування нетехнічного і технічного обстеження, маркування підтверджено (імовірно) небезпечних територій, їх очищення (розмінування) ручними методами та механізованими засобами, знешкодження, знищення ВНП при гуманітарному розмінуванні, а також урахування при цьому сучасних тенденцій, пов'язаних із повномасштабним вторгненням на територію України країни-агресорки та надмірним забрудненням ВНП території нашої держави.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Форма здобуття освіти	
	очна (денна)	заочна (дистанційна)
Статус дисципліни (обов'язкова загальна або обов'язкова професійна або вибіркова)	вибіркова	—
Рік підготовки	2023-2024-й	—
Семестр	7-й та 8-й	—
		—
Обсяг дисципліни:		—
- в кредитах ЄКТС	6,0	—
- кількість модулів	4	—
- загальна кількість годин	180	—
Розподіл часу за навчальним планом:		
- лекції (годин)	36	—
- практичні заняття (годин)	46	—
- семінарські заняття (годин)	—	—
- лабораторні заняття (годин)	—	—
— курсовий проект (робота) (годин)	—	—
- інші види занять (годин)	—	—

- самостійна робота (годин)	98	–
- індивідуальні завдання (науково-дослідне) (годин)	–	–
- підсумковий контроль (диференційний залік, екзамен)	диференційний залік (7-й); екзамен (8-й)	–

Передумови для вивчення дисципліни

Фізика, Професійна підготовка сапера (розмінування), Загальна будова вибухонебезпечних предметів, Вибухові та піротехнічні роботи, Організація розмінування об'єктів та місцевості.

Результати навчання та компетентності з дисципліни

Відповідно до освітньої програми «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт», вивчення навчальної дисципліни повинно забезпечити:

- досягнення здобувачами вищої освіти таких результатів навчання

Дисциплінарні результати навчання	ДРН
Виконувати роботи з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості, з урахуванням розподілу обов'язків та відповідальності, проводити технічне та нетехнічне обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, маркування мінних полів та зон розмінування, знешкодження та знищення мін та вибухонебезпечних предметів з дотриманням порядку розмінування та послідовності їх знешкодження і знищення.	ДРН1
Приймати рішення щодо організації оперативних дій під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних із вибухонебезпекою, та забезпечувати його виконання, визначаючи оптимальну розстановку необхідної кількості сил і засобів в умовах конкретної обстановки в зоні надзвичайної ситуації, складати та використовувати оперативні документи щодо діяльності піротехнічного підрозділу.	ДРН2
Уміти організовувати роботи під час ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, пов'язаних з вилученням, знешкодженням, транспортуванням, збереженням та знищенням вибухових пристроїв (сумішей, речовин), піротехнічних засобів.	ДРН3
Здійснювати керівництво особовим складом піротехнічного підрозділу на всіх етапах здійснення аварійно-рятувальних	ДРН4

та підривних робіт, утилізації та знищення вибухонебезпечних предметів з використанням спеціальної техніки, обладнання та оснащення.	
--	--

- формування у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей:

Очікувані компетентності з дисципліни	ОКД
Здатність складати та використовувати плануючі та оперативні документи щодо діяльності піротехнічного підрозділу.	ОКД1
Здатність виконувати завдання щодо пошуку, знешкодження, знищення вибухонебезпечних предметів при гуманітарному, суцільному розмінуванні місцевості та діяти відповідно міжнародних стандартів з протимінної діяльності та стандартних оперативних процедур з розмінування.	ОКД2
Здатність керувати особовим складом піротехнічного підрозділу на всіх етапах здійснення аварійно-рятувальних робіт та підривних робіт, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів з використанням спеціальної техніки, обладнання та оснащення.	ОКД3

Програма навчальної дисципліни

Теми навчальної дисципліни:

Модуль I. Планування робіт з гуманітарного розмінування місцевості на території України.

Змістовий модуль 1. Гуманітарне розмінування підрозділами ДСНС, МО України та спеціалізованими підприємствами.

Тема 1.1. Гуманітарне розмінування: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні.

Міжнародний досвід та історія розвитку гуманітарного розмінування в світі. Перспективи розвитку гуманітарного розмінування в Україні.

Тема 1.2. Загальні положення нормативних документів щодо планування та організація виконання завдань з гуманітарного розмінування місцевості.

Міжнародна та національна нормативно-правова база, що визначає порядок проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості. Перелік та основні розділи галузевих керівних документів щодо організації гуманітарного розмінування. Інструкція з організації та проведення робіт з розмінування місцевості на території України підрозділами ДСНС та спеціалізованими підприємствами. Вимоги до технічної та нормативної документації.

Тема 1.3. Призначення, класифікація та досвід знешкодження і знищення вибухонебезпечних залишків війн, що використовуються в сучасних збройних конфліктах.

Призначення та класифікація боєприпасів, що використовуються в сучасних збройних конфліктах. Боєприпаси сухопутних військ та підричники до них. Інженерні боєприпаси. Касетні боєприпаси. Боєприпаси, що скидаються з повітря (авіаційні бомби). Керовані боєприпаси. Міни-ловушки та саморобні вибухові пристрої. Досвід знешкодження і знищення вибухонебезпечних залишків війн, що використовуються в сучасних збройних конфліктах.

Тема 1.4. Сучасний міжнародний досвід, методи та засоби для проведення робіт з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості.

Сучасні технічні засоби для захисту особового складу. Засоби для пошуку, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів під час проведення робіт з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості. Роботизовані технічні засоби дистанційного знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів.

Змістовий модуль 2. Управління інформацією та планування заходів у сфері протимінної діяльності.

Тема 2.1. Управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності органами і підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 05.10/ДСНС).

Мета, основні напрями та заходи управління інформацією з протимінної діяльності в органах та підрозділах цивільного захисту. Організація управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності органами та підрозділами цивільного захисту. Документування та облік інформації щодо виконання заходів протимінної діяльності органами і підрозділами цивільного захисту. Порядок збору, перевірки, та накопичення інформації щодо проведення заходів протимінної діяльності. Розповсюдження інформації та звітність.

Тема 2.2. Планування заходів у сфері протимінної діяльності (згідно СОП 07.10/ДСНС).

Мета та основні заходи щодо планування виконання завдань та заходів протимінної діяльності. Загальна організація планування завдань та заходів протимінної діяльності. Структура та зміст Плану виконання завдань та заходів з протимінної діяльності на території області (регіону). Основні етапи розробки Плану виконання завдань та заходів з протимінної діяльності на території області (регіону). Структура та зміст Плану ПМД. Порядок звітування щодо реалізації Плану виконання завдань та заходів з протимінної діяльності на території області (регіону).

Тема 2.3. Інформування населення про мінну безпеку та заходи безпеки та правила поведінки при виявленні ВНП (згідно СОП 12.10/ДСНС).

Мета та основні заходи здійснення навчання населення ризикам, пов'язаним із поводженням з вибухонебезпечними предметами. Організація та проведення навчання населення ризикам, пов'язаним із поводженням з вибухонебезпечними предметами. Облік і звітність проведення заходів із навчання населення ризикам, пов'язаним із поводженням з ВНП.

Тема 2.4. Безпека. Розподіл обов'язків та відповідальності (згідно СОП 10.10-40/ДСНС).

Безпека при організації робіт з гуманітарного розмінування. Заходи безпеки в ході виконання робіт, розподіл обов'язків і відповідальності. Обов'язки осіб рядового і начальницького складу піротехнічних підрозділів ОРС ЦЗ ДСНС України щодо організації гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості. Навчання операціям по гуманітарному розмінуванню. Підготовка та підвищення кваліфікації особового складу піротехнічних підрозділів.

Модуль II. Організація обстеження об'єктів та місцевості органами і підрозділами цивільного захисту.

Змістовий модуль 3. Обстеження об'єктів та місцевості органами і підрозділами цивільного захисту.

Тема 3.1. Концепція вивільнення земель «Land Release» та її складові елементи.

Методологія процесів вивільнення земель (Land Release). Процедури вивільнення земель: нетехнічне та технічне обстеження, очищення ділянок, контроль якості та передача беніфіціарам.

Тема 3.2. Організація нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, органами та підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 08.10/ДСНС).

Мета, основні завдання та методи проведення нетехнічного обстеження. Організація та проведення нетехнічного обстеження. Планування проведення нетехнічного обстеження. Організація проведення нетехнічного обстеження. Проведення нетехнічного обстеження. Визначення статусу та класифікація імовірно небезпечної території. Облік проведення нетехнічного обстеження та документування його результатів.

Тема 3.3. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.

Виконання процедур нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами. Розроблення Плану медичної евакуації постраждалих постраждалого у разі виникнення нещасного випадку при проведенні нетехнічного обстеження.

Тема 3.4. Організація технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, органами та підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 08.20/ДСНС).

Мета, основні завдання та методи проведення технічного обстеження. Організація та планування проведення технічного обстеження. Організація проведення технічного обстеження. Планування проведення технічного обстеження. Організаційні заходи щодо проведення технічного обстеження. Проведення технічного обстеження території ручним методом. Порядок проведення технічного обстеження. Облік проведення технічного обстеження та документування його результатів.

Тема 3.5. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.

Виконання процедур технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами. Здійснення Аналізу щодо проведення технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.

Тема 3.6. Маркування мінних полів та зон проведення гуманітарного розмінування (згідно СОП 08.40/ДСНС).

Мета маркування, організація проведення маркування. Загальні характеристики систем маркування, їхні конструктивні особливості та елементи. Елементи систем маркування. Знаки мінної небезпеки. Фізичний бар'єр. Обслуговування систем маркування.

Тема 3.7. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту маркування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.

Виконання процедур маркування обстеження територій, імовірно (підтверджено) забруднених вибухонебезпечними предметами. Складання Акту прийому-передачі територій, імовірно (підтверджено) забруднених вибухонебезпечними предметами.

Тема 3.8. Складання звітної документації за результатами проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного і технічного обстеження територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.

Оформлення Звіту за результатами проведення нетехнічного обстеження територій. Оформлення Щоденного звіту та Заключного звіту за результатами проведення технічного обстеження територій.

Модуль III. Організація та проведення робіт з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості.

Змістовий модуль 4. Очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.

Тема 4.1. Порядок оперативного реагування органів та підрозділів цивільного захисту на повідомлення про виявлення вибухонебезпечних предметів.

Мета та основні заходи щодо здійснення оперативного реагування на виявлення ВВП. Загальна організація здійснення оперативного реагування на виявлення вибухонебезпечних предметів. Порядок дій під час отримання повідомлення про виявлення вибухонебезпечного (підозрілого) предмета. Облік та звітність щодо здійснення заходів з оперативного реагування на виявлення ВВП.

Тема 4.2. Підготовка району для початку проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості.

Основні вимоги щодо підготовки району для початку проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості. Розміщення та облаштування елементів адміністративної та небезпечної території: контрольного пункту,

під'їзних шляхів, стоянки для автотранспорту, медичної зони, зони зберігання вибухових речовин і засобів підривання, зони відпочинку, ями для збору металу, контрольних (сторожових) постів. Інформація про орієнтири майданчика. Роботи по плануванню робочої зони.

Тема 4.3. Організація робіт з очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами органами та підрозділами цивільного захисту, ручним способом (згідно СОП 09.10/ДСНС).

Мета та основні складові процесу очищення (розмінування) територій ручним способом. Методи проведення робіт з очищення (розмінування) територій ручним способом. Облаштування зони розмінування. Порядок виконання робіт з очищення (розмінування) території ручним способом. Метод очищення (розмінування) території «одна людина – один прохід». Метод лінійного очищення (розмінування) з використанням металодетектора. Метод лінійного очищення (розмінування) за допомогою широкорамкового металодетектора. Метод очищення (розмінування) за допомогою щупа. Проведення внутрішнього контролю якості. Особливості забезпечення безпеки при проведенні очищення (розмінування). Документування проведення очищення (розмінування) територій ручним способом.

Тема 4.4. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, ручним способом.

Виконання робіт з очищення (розмінування) території ручним способом. Виконання прийомів очищення місцевості методом очищення (розмінування) території «одна людина – один прохід». Виконання прийомів очищення місцевості методом лінійного очищення (розмінування) з використанням металодетектора. Виконання прийомів очищення місцевості методом лінійного очищення (розмінування) за допомогою широкорамкового металодетектора. Виконання прийомів очищення місцевості методом очищення (розмінування) за допомогою щупа.

Тема 4.5. Організація робіт з очищення (розмінування) району ведення бойових дій органами та підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 09.11/ДСНС).

Мета та основні складові процесу очищення району ведення бойових дій (ОРВБД). Загальна організація проведення робіт з ОРВБД. Облаштування зони розмінування. Порядок проведення робіт з ОРВБД. Методи проведення робіт та облаштування зони ОРВБД. Метод очищення (розмінування) поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку без використання ручного металодетектора. Метод очищення (розмінування) поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку із використанням ручного металодетектора. Метод очищення (розмінування) у товщі ґрунту з використанням ручного металодетектора. Метод очищення (розмінування) у товщі ґрунту з використанням широкорамкового металодетектора. Загальна характеристика методу очищення місцевості шляхом екскавації ґрунту. Проведення внутрішнього контролю якості робіт з ОРВБД. Заходи безпеки під час проведення робіт з ОРВБД. Документування проведення очищення

(розмінування) територій ручним способом.

Тема 4.6. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) району ведення бойових дій.

Виконання завдань щодо очищення району ведення бойових дій. Виконання прийомів очищення (розмінування) поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку без використання ручного металодетектора. Виконання прийомів очищення (розмінування) поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку із використанням ручного металодетектора. Виконання прийомів очищення (розмінування) у товщі ґрунту з використанням ручного металодетектора. Виконання прийомів очищення (розмінування) у товщі ґрунту з використанням широкорамкового металодетектора.

Тема 4.7. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту розмінування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, з використанням машин механізованого розмінування (згідно СОП 09.50/ДСНС).

Мета використання машин і механізмів в операціях із гуманітарного розмінування та їх поділ за призначенням. Планування заходів та загальна організація та методи використання машин і механізмів в операціях із розмінування. Порядок проведення робіт з очищення (розмінування) територій, забруднених ВВП з використанням машин і механізмів. Вимоги до машин і механізмів та їх документації. Підтримка обслуговування машин і механізмів для розмінування. Заходи мінімізації впливу операцій з механічного розмінування на природне середовище та населення. Облік та звітність щодо здійснення заходів з використання машин і механізмів для розмінування.

Змістовий модуль 5. Знешкодження, знищення та транспортування мін і вибухонебезпечних предметів.

Тема 5.1. Послідовність знешкодження мін та ВВП, які знаходяться в зведеному (бойовому) положенні.

Загальні заходи безпеки при знешкодженні та знищенні вибухонебезпечних предметів. Огляд та ідентифікація вибухонебезпечного предмету, визначення категорії його небезпеки. Основні методи знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів I-ї та II-ї категорії. Знищення вибухонебезпечних предметів шляхом контрольованого підриву. Захисні інженерно-технічні заходи при знищенні вибухонебезпечних предметів II-ї категорії на території населених пунктів, об'єктів підвищеної небезпеки.

Тема 5.2. Транспортування мін та ВВП згідно вимог міжнародних нормативних документів.

Призначення, комплектація транспортного засобу для транспортування небезпечних вантажів. Порядок оформлення дозволу на транспортування вибухових матеріалів. Аварійна картка системи інформації про небезпеку, технічні умови безпечного транспортування небезпечного вантажу згідно вимог міжнародних нормативних документів.

Тема 5.3. Організація знешкодження мін та ВВП, які знаходяться в зведеному (бойовому) положенні.

Порядок проведення огляду та ідентифікації вибухонебезпечного предмету, визначення категорії його небезпеки. Організація робіт щодо знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів I-ї та II-ї категорії. Порядок одиночного та групового знищення вибухонебезпечних предметів шляхом контрольованого підриву. Виконання захисних інженерно-технічних заходів при знищенні вибухонебезпечних предметів II-ї категорії на території населених пунктів, об'єктів підвищеної небезпеки.

Тема 5.4. Інженерно-технічні та організаційні заходи щодо захисту навколишнього середовища при виконанні робіт зі знищення мін і ВВП.

Інженерно-технічні та організаційні заходи щодо захисту об'єктів та оточуючого природного середовища від впливу вражаючих чинників вибуху. Захист оточуючого середовища від впливу осколків, повітряної ударної хвилі та сейсмічної хвилі. Вирішення типових задач щодо розрахунку безпечних відстаней від епіцентру вибуху та технічних показників для здійснення інженерно-технічних та організаційних заходів.

Тема 5.5. Контроль якості розмінування місцевості.

Щоденний контроль якості виконання робіт із розмінування. Склад та обов'язки групи контролю якості розмінування. Порядок перевірки якості розмінування. Заходи безпеки при виконанні робіт з розмінування місцевості.

МОДУЛЬ IV. Всебічне забезпечення робіт з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості.

Змістовий модуль 6. Організація всебічного забезпечення робіт з гуманітарного розмінування.

Тема 6.1. Порядок організації в органах і підрозділах цивільного захисту медичного забезпечення робіт, пов'язаних із очищенням (розмінуванням) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами (згідно СОП 10.40/ДСНС).

Мета та основні заходи щодо планування заходів медичного забезпечення робіт з очищення (розмінування) території від ВВП. Структура та зміст Плану медичного забезпечення робіт з очищення (розмінування) території від ВВП. Загальні положення, основна нормативно-правова база щодо медичного забезпечення проведення робіт з розмінування місцевості. Організація та порядок проведення медичного забезпечення. Обов'язки медичного персоналу. Надання екстреної медичної допомоги. Етапи лікувально-евакуаційних заходів організації медичного забезпечення особового складу піротехнічних підрозділів при виконанні завдань з гуманітарного розмінування місцевості. Інцидент та нещасні випадки при роботі з мінами та ВВП. Підготовчі роботи перед виконанням операцій по гуманітарному розмінуванню. Процедури медичної евакуації.

Тема 6.2. Інженерне, технічне та кінологічне забезпечення робіт з гуманітарного розмінування місцевості. Радіаційний та хімічний захист персоналу.

Організація інженерно-технічних заходів під час гуманітарного розмінування місцевості, облаштування захисних пристроїв від дії повітряної ударної хвилі, сейсмічної дії вибуху, дії осколків. Організація інженерних робіт за допомогою техніки.

Організація і оснащення кінологічних розрахунків. Ветеринарне забезпечення і обслуговування мінно-розшукових собак. Перевірка працездатності мінно-розшукових собак, тренування. Технологія розвідки і розмінування, мінних полів розрахунками мінно-розшукових собак в комбінації з ручним методом розмінування. Розвідка мінних полів.

Організація заходів з радіаційного та хімічного захисту персоналу при виконанні робіт з гуманітарного розмінування місцевості.

Тема 6.3. Протипожежне забезпечення та організація зв'язку при організації робіт з гуманітарного розмінування місцевості.

Загальні протипожежні вимоги до організації робіт з гуманітарного розмінування місцевості. Протипожежні норми. Безпечні відстані. Розміщення особового складу та техніки в районі виконання з урахуванням дотримання вимог пожежної безпеки. Обов'язки начальника пожежної команди. Призначення, принципи та структура зв'язку при проведенні операцій з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості.

Тема 6.4. Організація та проведення робіт з підводного розмінування.

Загальні положення, що до проведення робіт з підводного розмінування. Основна нормативно-правова база. Організація та порядок проведення роботи з пошуку, підйому і знищенню вибухонебезпечних предметів. Обов'язки сапера-водолаза, керівника спусків та керівника робіт. Основні способи водолазного пошуку вибухонебезпечних предметів. Пошук траленням за допомогою ходової відтяжки. Підводні підривні роботи. Заходи безпеки.

Тема 6.5. Порядок надання звітних матеріалів до системи управління інформацією у сфері протимінної діяльності «IMSMA».

Підготовка звітних матеріалів для розміщення в системі управління інформацією у сфері протимінної діяльності «IMSMA». Особливості надання інформації щодо проведення нетехнічного та технічного обстеження, маркування та очищення об'єктів та місцевості від вибухонебезпечних предметів.

Тема 6.6. Вирішення типових завдань щодо розміщення звітних матеріалів у системі управління інформацією у сфері протимінної діяльності «IMSMA».

Вирішення ситуаційних задач та типових завдань щодо розміщення звітних матеріалів у системі управління інформацією у сфері протимінної діяльності «IMSMA».

Розподіл дисципліни у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять:

Назви модулів	Очна (денна) форма
---------------	--------------------

і тем	Кількість годин					
	усього	у тому числі				
		лекції	практичні (семінарські) заняття	лабораторні заняття (інші види занять)	самостійна робота	модуль-на контрольна робота
7-й семестр						
Модуль І. ПЛАНУВАННЯ РОБІТ З ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ МІСЦЕВОСТІ НА ТЕРИТОРІЙ УКРАЇНИ.						
Змістовий модуль 1. Гуманітарне розмінування підрозділами ДСНС, МО України та спеціалізованими підприємствами.						
Тема 1.1. Гуманітарне розмінування: міжнародний досвід та перспективи розвитку в Україні.	4	2	-	-	2	-
Тема 1.2. Загальні положення нормативних документів щодо планування та організація виконання завдань з гуманітарного розмінування місцевості.	6	2	-	-	4	-
Тема 1.3. Призначення, класифікація та досвід знешкодження і знищення вибухонебезпечних залишків війн, що використовуються в сучасних збройних конфліктах.	6	2	-	-	4	-
Тема 1.4. Сучасний міжнародний досвід, методи та засоби для проведення робіт з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості.	4	-	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем 1.	20	6	2	-	12	-
Змістовий модуль 2. Управління інформацією та планування заходів у сфері протимінної діяльності.						
Тема 2.1. Управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності	4	2	-	-	2	-

органами і підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 05.10/ДСНС).						
Тема 2.2. Планування заходів у сфері протимінної діяльності (згідно СОП 07.10/ДСНС).	6	2	-	-	4	-
Тема 2.3. Інформування населення про мінну безпеку та заходи безпеки та правила поведінки при виявленні ВНП (згідно СОП 12.10/ДСНС).	4	-	2	-	2	
Тема 2.4. Безпека. Розподіл обов'язків та відповідальності (згідно СОП 10.10-40/ДСНС).	4	-	2	-	2	МКР-1
Разом за змістовим модулем 2.	18	4	4	-	10	-
Разом за модулем 1.	38	10	6	-	22	-
Модуль II. ОРГАНІЗАЦІЯ ОБСТЕЖЕННЯ ОБ'ЄКТІВ ТА МІСЦЕВОСТІ ОРГАНАМИ І ПІДРОЗДІЛАМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ.						
Змістовий модуль 3. Обстеження об'єктів та місцевості органами і підрозділами цивільного захисту.						
Тема 3.1. Вивільнення земель (Land Release): нетехнічне та технічне обстеження ділянок, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.	4	2	-	-	2	-
Тема 3.2. Організація нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, органами та підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 08.10/ДСНС).	4	2	-	-	2	-
Тема 3.3. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними	10	-	4	-	6	-

предметами.						
Тема 3.4. Організація технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами, органами та підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 08.20/ДСНС).	4	2	-	-	2	-
Тема 3.5. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.	10	-	4	-	6	-
Тема 3.6. Маркування мінних полів та зон проведення гуманітарного розмінування (згідно СОП 08.40/ДСНС).	4	2	-	-	2	-
Тема 3.7. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту маркування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.	6	-	2	-	4	-
Тема 3.8. Складання звітної документації за результатами проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного і технічного обстеження територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.	10	-	4	-	6	МКР-2
Разом за змістовим модулем 3.	52	8	14	-	30	-
Разом за модулем 2.	52	8	14	-	30	-
Разом за 7-й семестр.	90	18	20	-	52	-
Диференційний залік.						
8-й семестр						

Модуль III. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ З ГУМАНІТАРНОГО РОЗМІНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТА МІСЦЕВОСТІ.

Змістовий модуль 4. Очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.

Тема 4.1. Порядок оперативного реагування органів та підрозділів цивільного захисту на повідомлення про виявлення вибухонебезпечних предметів.	4	2	-	-	2	-
Тема 4.2. Підготовка району для початку проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості.	6	-	2	-	4	-
Тема 4.3. Організація робіт з очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами органами та підрозділами цивільного захисту, ручним способом (згідно СОП 09.10/ДСНС).	4	2	-	-	2	-
Тема 4.4. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, ручним способом.	10	-	4	-	6	-
Тема 4.5. Організація робіт з очищення (розмінування) району ведення бойових дій органами та підрозділами цивільного захисту (згідно СОП 09.11/ДСНС).	4	2	-	-	2	-
Тема 4.6. Порядок проведення органами та підрозділами	6	-	4	-	2	-

цивільного захисту очищення (розмінування) району ведення бойових дій.						
Тема 4.7. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту розмінування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, з використанням машин механізованого розмінування (згідно СОП 09.50/ДСНС).	4	-	2	-	2	-
Разом за змістовим модулем 4.	38	6	12	-	20	-
Змістовий модуль 5. Знешкодження, знищення та транспортування мін і вибухонебезпечних предметів.						
Тема 5.1. Послідовність знешкодження та знищення мін і ВВП, які знаходяться в зведеному (бойовому) положенні.	4	2	-	-	2	-
Тема 5.2. Транспортування мін та ВВП згідно вимог міжнародних нормативних документів.	4	2	-	-	2	-
Тема 5.3. Організація знешкодження та знищення мін і ВВП, які знаходяться в зведеному (бойовому) положенні.	10	-	6	-	4	-
Тема 5.4. Інженерно-технічні та організаційні заходи щодо захисту навколишнього середовища при виконанні робіт зі знищення мін і ВВП.	4	-	2	-	2	
Тема 5.5. Контроль якості розмінування місцевості.	4	2	-	-	2	МКР-3
Разом за змістовим модулем 5.	26	6	8	-	12	-
Разом за модулем 3.	64	12	20	-	32	-

**МОДУЛЬ ІV. ВСЕБІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОБІТ З ГУМАНІТАРНОГО
РОЗМІНУВАННЯ ОБ'ЄКТІВ ТА МІСЦЕВОСТІ.**

Змістовий модуль 6. Організація всебічного забезпечення робіт з гуманітарного розмінування.

Тема 6.1. Порядок організації в органах і підрозділах цивільного захисту медичного забезпечення робіт, пов'язаних із очищенням (розмінуванням) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами (згідно СОП 10.40/ДСНС).	4	-	2	-	2	-
Тема 6.2. Інженерне, технічне та кінологічне забезпечення робіт з гуманітарного розмінування місцевості. Радіаційний та хімічний захист персоналу.	4	2	-	-	2	-
Тема 6.3. Протипожежне забезпечення та організація зв'язку при організації робіт з гуманітарного розмінування місцевості.	4	2	-	-	2	-
Тема 6.4. Організація та проведення робіт з підводного розмінування.	4	-	2	-	2	-
Тема 6.5. Порядок надання звітних матеріалів до системи управління інформацією у сфері протимінної діяльності «ІMSMA».	4	2	-	-	2	-
Тема 6.6. Вирішення типових завдань щодо розміщення звітних матеріалів у системі управління інформацією у сфері протимінної діяльності «ІMSMA».	6	-	2	-	4	МКР-4
Разом за змістовим	26	6	6	-	14	-

модулем 6.						
Разом за модулем 4.	26	6	6	-	14	-
Разом за 8-й семестр.	90	18	26	-	46	-
Екзамен.	8	2 (конс.) + 6				
Разом	180	36	46	-	98	-

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1.4. Сучасний міжнародний досвід, методи та засоби для проведення робіт з гуманітарного розмінування об'єктів та місцевості.	2
2.	Тема 2.3. Інформування населення про мінну безпеку та заходи безпеки та правила поведінки при виявленні ВВП (згідно СОП 12.10/ДСНС).	2
3.	Тема 2.4. Безпека. Розподіл обов'язків та відповідальності (згідно СОП 10.10-40/ДСНС).	2
4.	Тема 3.3. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.	4
5.	Тема 3.5. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами.	4
6.	Тема 3.7. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту маркування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.	2
7.	Тема 3.8. Складання звітної документації за результатами проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного і технічного обстеження територій, забруднених вибухонебезпечними предметами.	4
8.	Тема 4.2. Підготовка району для початку проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості.	2
9.	Тема 4.4. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, ручним способом.	4
10.	Тема 4.6. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) району ведення бойових дій.	4
11.	Тема 4.7. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту розмінування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, з використанням машин механізованого розмінування (згідно СОП 09.50/ДСНС).	2
12.	Тема 5.3. Організація знешкодження мін та ВВП, які знаходяться в зведеному (бойовому) положенні.	6
13.	Тема 5.4. Інженерно-технічні та організаційні заходи щодо захисту навколишнього середовища при виконанні робіт зі знищення мін і ВВП.	2
14.	Тема 6.1. Порядок організації в органах і підрозділах цивільного захисту медичного забезпечення робіт, пов'язаних із очищенням (розмінуванням) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами (згідно СОП 10.40/ДСНС).	2
15.	Тема 6.4. Організація та проведення робіт з підводного розмінування.	2
16.	Тема 6.6. Вирішення типових завдань щодо розміщення звітних	2

	матеріалів у системі управління інформацією у сфері протимінної діяльності «IMSMA».	
	Разом:	46

Орієнтовна тематика індивідуальних завдань

Вивчення дисципліни «Організація гуманітарного розмінування» не передбачає виконання індивідуальних завдань.

Оцінювання освітніх досягнень здобувачів вищої освіти

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є:

Поточний контроль успішності і якості практичної підготовки здійснюється шляхом проведення коротких дискусій між тренуваннями з використанням технічних засобів для проведення робіт з гуманітарного розмінування, швидкого опитування групи в ході відповіді (тренування) здобувача щодо доцільності його дій, колективного обговорення оптимальних маніпуляцій з розмінування для кожної ситуаційної задачі, а також письмових опитувань у складі навчальної групи.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля. Програма вивчення дисципліни передбачає відпрацювання 2-х модульних контрольних робіт.

Індивідуальна самотійна робота є однією з форм роботи здобувача, яка передбачає створення умов для повної реалізації його творчих можливостей, застосування набутих знань на практиці.

Після вивчення всієї дисципліни в цілому, зі здобувачами вищої освіти проводиться *підсумковий контроль – диференційний залік*, що передбачає перевірку теоретичних знань методом письмового опитування та відпрацювання практичних завдань з основних розділів програми.

Оцінювання результатів навчання з дисципліни «Організація гуманітарного розмінування» здійснюється за накопичувальною бально-рейтинговою системою, основною метою якої є регулярна й комплексна оцінка результатів навчальної діяльності та сформованості компетентностей.

Оцінювання рівня освітніх досягнень здобувачів за освітніми компонентами, здійснюється за 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України з переведенням в оцінку за рейтинговою шкалою – ЄКТС та в 4-бальну шкалу.

Критерії оцінювання

Форми поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться у формі: фронтального та індивідуального опитування, письмового тестового контролю та відпрацюванням практичних і розрахунково-графічних завдань

Підсумковий контроль проводиться у формі диференційного заліку.

Ступінь засвоєння матеріалу, що вивчається здобувачами вищої освіти, оцінюється шляхом проведення контрольних заходів з виставленням підсумкової оцінки та прийняття диференційного заліку. Оцінка за диференційний залік виставляється за результатами двох модульних контрольних робіт з урахуванням поточної успішності здобувача вищої освіти. У разі, коли здобувач вищої освіти виявить бажання підвищити оцінку по заліку, проводиться співбесіда, зміст якої передбачає відповіді на теоретичні питання за матеріалом обох робіт.

Таблиця відповідності результатів оцінювання знань з навчальної дисципліни за різними шкалами

За 100-бальною шкалою, що використовується в НУЦЗ України	За рейтинговою шкалою (ЄКТС)	За 4-бальною шкалою
90–100	A	відмінно
80–89	B	добре
65–79	C	
55–64	D	задовільно
50–54	E	
35–49	FX	незадовільно
0–34	F	

Розподіл та накопичення балів, які отримують здобувачі, за видами навчальних занять та контрольними заходами з дисципліни

7-й семестр (підсумковий контроль – диференційний залік)

Види навчальних занять	Кількість навчальних	Максимальний бал за	Сумарна максимальна
------------------------	----------------------	---------------------	---------------------

	заняць	вид навчального заняття	кількість балів за видами навчальних заняття	
I. Поточний контроль				
Модуль 1	лекції	5	6,0	30
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	2	5,0	10
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	10	10
Разом за модуль 1			50	
Модуль 2	лекції	4	5,0	20
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	4	5,0	20
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	10	10
Разом за модуль 2			50	
Разом за поточний контроль			100	
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідні)			–	
III. Підсумковий контроль (екзамен, диференційний залік, курсовий проект (робота)*)			–	
Разом за всі види навчальних заняття та контрольні заходи			100	

8-й семестр (підсумковий контроль – екзамен)

Види навчальних заняття	Кількість навчальних заняття	Максимальний бал за вид навчального заняття	Сумарна максимальна кількість балів за видами навчальних заняття
I. Поточний контроль			

Модуль 3	лекції	6	2,5	15
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	6	2,5	15
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	10	10
Разом за модуль 3				40
Модуль 4	лекції	3	5,0	15
	семінарські заняття	–	–	–
	практичні заняття*	3	5,0	15
	за результатами виконання модульної контрольної роботи*	1	10	10
Разом за модуль 4				40
Разом за поточний контроль				80
II. Індивідуальні завдання (науково-дослідні)				–
III. Підсумковий контроль (екзамен, диференційний залік, курсовий проект (робота)*)				20
Разом за всі види навчальних занять та контрольні заходи				100

Підсумкова оцінка формується з урахуванням результатів:

- поточного контролю роботи здобувача впродовж семестру;
- підсумкового контролю успішності.

Поточний контроль.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) та набутих навичок під час виконання завдань практичних робіт. В ході фронтального опитування здобувачам вищої освіти як правило пропонується по два запитання по вивченому матеріалу, за що він отримує відповідний підсумковий результат.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів на практичному занятті (оцінюється в діапазоні від 0 до 5 балів):

5 балів – обидва питання розкриті в повному обсязі, відповідь вірна, наведено аргументацію, використовуються професійні терміни. Граматично і стилістично без помилок оформлений звіт;

4 бали – обидва питання розкриті, але обґрунтування відповіді недостатнє, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

3 бали – розкрито одне питання в повному обсязі, а друге питання розкрито частково, у звіті допущені значні граматичні чи стилістичні помилки.

2 бали – обидва питання розкриті частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

1 бал – одне питання розкрито частково, у звіті допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки.

0 балів – завдання не виконане.

Викладачем оцінюється повнота розкриття питань, цілісність, системність, логічна послідовність, вміння формулювати висновки, акуратність оформлення письмової роботи, самостійність виконання.

Модульна контрольна робота є складовою поточного контролю і здійснюється через проведення аудиторної письмової роботи під час проведення останнього практичного заняття в межах окремого залікового модуля.

Кожен варіант модульної контрольної роботи складається з трьох завдань: двох питань з теоретичного матеріалу та практичного (проблемного) питання. Відповідь з перших двох завдань – передбачає розуміння сутності та чітке викладення. Розв'язання третього завдання повинно містити: обґрунтування підходів, вибору шляхів для змістовний висновків на поставлене питання.

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів):

10 балів – вірні та змістовні відповіді на всі завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

8-9 балів – вірні відповіді, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

5-7 балів – на два завдання є змістовна відповідь, останнє завдання виконано формально;

1-4 бали – виконано одне із завдань;

0 балів – відповідь відсутня.

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль здійснюється в ході диференційного заліку (у разі необхідності). Кожен білет складається з трьох завдань: двох питань з теоретичного матеріалу та практичного (проблемного) питання (завдання).

Критерії оцінювання знань здобувачів при виконанні модульних контрольних робіт (оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів):

19-20 балів – вірні та змістовні відповіді на всі завдання з дотриманням всіх вимог до виконання;

15-18 балів – вірні відповіді, але недостатнє обґрунтування відповіді, допущені незначні граматичні чи стилістичні помилки;

8-14 балів – на два завдання є змістовна відповідь, останнє завдання виконано формально;

1-7 бали – виконано одне із завдань;

0 балів – відповідь відсутня.

Перелік теоретичних питань для підготовки до диференційного заліку:

1. Опишіть історію та етапи розвитку гуманітарного розмінування, як складової частини протимінної діяльності, в світі.

2. Які складові містить сфера протимінної діяльності та в чому їх сутність?

3. Які Вам відомі міжнародні документи у сфері протимінної діяльності та який їх основний зміст?

4. Які національні документи в сфері протимінної діяльності створені в Україні та який їх основний зміст?

5. В чому полягає мета планування виконання завдань та заходів протимінної діяльності, основні заходи та етапи планування.

6. Опишіть структуру та зміст Плану виконання завдань та заходів з протимінної діяльності на території області (регіону).

7. В чому полягає методологія процесів вивільнення земель (Land Release), його складові елементи?

8. В чому полягає мета, основні завдання та методи проведення нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами?

9. Опишіть порядок організація та проведення нетехнічного обстеження та визначення статусу і класифікації імовірно небезпечної території.

10. В чому полягає мета, основні завдання та методи проведення технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами?

11. Які Вам відомі організаційні заходи технічного обстеження та який порядок його проведення?

12. В чому полягає мета маркування, види систем маркування та який порядок організація маркування?

13. Опишіть загальні характеристики систем маркування, їхні конструктивні особливості та елементи.

14. Опишіть метод проведення технічного обстеження території «одна людина – один прохід».

15. Опишіть метод проведення технічного обстеження за допомогою щупа.

16. Опишіть метод проведення технічного обстеження поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку без використання ручного металодетектора.

17. Опишіть метод проведення технічного обстеження поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку із використанням ручного металодетектора.

18. Заходи безпеки під час проведення робіт з очищення (розмінування) територій ручним способом та ОРВБД.

19. Які обов'язки має керівник органу чи підрозділу цивільного захисту щодо дотримання вимог з охорони праці в підпорядкованому підрозділі?

20. Які Ви знаєте види інструктажів з охорони праці, що проводяться в підрозділах цивільного захисту, їх зміст, періодичність та на кого покладено їх проведення?

21. Перелічіть вимоги безпеки праці під час розмінування на робочих ділянках розмінування та при транспортуванні ВВП?

22. В чому полягає мета, основні напрями та заходи управління інформацією у сфері протимінної діяльності?

23. Які заходи покладаються на підрозділи територіального управління ДСНС України щодо управління інформацією у сфері протимінної діяльності.

24. Які Вам відомі сучасні цифрові засоби збереження та отримання інформації, опишіть їх?

25. В чому полягає організація управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності та які інформаційні засоби при цьому використовуються?

Перелік теоретичних питань для підготовки до екзамену:

1. Опишіть історію та етапи розвитку гуманітарного розмінування, як складової частини протимінної діяльності, в світі.

2. Які складові містить сфера протимінної діяльності та в чому їх сутність?

3. Які Вам відомі міжнародні документи у сфері протимінної діяльності та який їх основний зміст?

4. Які національні документи в сфері протимінної діяльності створені в Україні та який їх основний зміст?

5. В чому полягає мета планування виконання завдань та заходів протимінної діяльності, основні заходи та етапи планування.

6. Опишіть структуру та зміст Плану виконання завдань та заходів з протимінної діяльності на території області (регіону).

7. В чому полягає методологія процесів вивільнення земель (Land Release), його складові елементи?

8. В чому полягає мета, основні завдання та методи проведення нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами?

9. Опишіть порядок організація та проведення нетехнічного обстеження та визначення статусу і класифікації імовірно небезпечної території.

10. В чому полягає мета, основні завдання та методи проведення технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами?

11. В чому полягає сутність аналітичного та практичного методів проведення нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених мінами та ВВП?

12. Які Вам відомі організаційні заходи технічного обстеження та який порядок його проведення?

13. В чому полягає мета маркування, види систем маркування та який порядок організація маркування?

14. Опишіть загальні характеристики систем маркування, їхні конструктивні особливості та елементи.

15. Що в собі містить процес підготовки району для початку проведення робіт з гуманітарного розмінування місцевості?

16. В чому полягає мета очищення (розмінування) територій ручним способом, його основні складові та методи?

17. Опишіть метод очищення (розмінування) території «одна людина – один прохід».

18. Опишіть метод лінійного очищення (розмінування) з використанням металодетектора.

19. Опишіть метод лінійного очищення (розмінування) за допомогою широкорамового металодетектора.

20. Опишіть метод очищення (розмінування) за допомогою щупа та шляхом повної екскавації ґрунту.

21. В чому полягає мета процесу очищення району ведення бойових дій (ОРВБД), його основні складові та методи проведення робіт?

22. Опишіть метод очищення (розмінування) поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку без використання ручного металодетектора.

23. Опишіть метод очищення (розмінування) поверхні ґрунту шляхом візуального пошуку із використанням ручного металодетектора.

24. Опишіть метод очищення (розмінування) у товщі ґрунту з використанням ручного та широкорамового металодетектора.

25. В чому полягає порядок проведення внутрішнього та зовнішнього контролю якості робіт з очищення (розмінування) територій ручним способом та ОРВБД?

26. Заходи безпеки під час проведення робіт з очищення (розмінування) територій ручним способом та ОРВБД.

27. Які обов'язки має керівник органу чи підрозділу цивільного захисту щодо дотримання вимог з охорони праці в підпорядкованому підрозділі?

28. Які Ви знаєте види інструктажів з охорони праці, що проводяться в підрозділах цивільного захисту, їх зміст, періодичність та на кого покладено їх проведення?

29. Перелічіть вимоги безпеки праці під час розмінування на робочих ділянках розмінування та при транспортуванні ВВП?

30. В чому полягає мета, основні напрями та заходи управління інформацією у сфері протимінної діяльності?

31. В чому полягає організація управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності та які інформаційні засоби при цьому використовуються?

32. Які Вам відомі сучасні цифрові (програмні) засоби збереження та отримання інформації, які використовуються у сфері управління інформацією, опишіть їх?

33. В чому полягає організація та порядок проведення навчання населення ризикам, пов'язаним із вибухонебезпечними предметами?

34. Опишіть зміст Знаку небезпеки, Аварійної таблички та Аварійної картки системи інформації про безпеку та охарактеризуйте їх?

35. Опишіть призначення, облаштування та комплектацію транспортних засобів для транспортування вибухонебезпечних предметів.

Політика викладання навчальної дисципліни

1. Активна участь в обговоренні навчальних питань, попередня підготовка до практичних занять за рекомендованою літературою, якісне і своєчасне виконання завдань.

2. Сумлінне виконання здобувачами вищої освіти розкладу занять з навчальної дисципліни.

3. Користуватися мобільними пристроями під час заняття дозволяється тільки з навчальною метою та з дозволу викладача.

4. Здобувач вищої освіти має право дізнатися про свою кількість накопичених балів у викладача навчальної дисципліни та вести власний облік цих балів.

5. До здачі диференційного заліку (екзамену) допускаються здобувачі вищої освіти, які отримали позитивні оцінки по всім модульним контрольним роботам.

Рекомендовані джерела інформації

Література

Базова:

1. Освітньо-професійна програма «Інженерне забезпечення саперних, піротехнічних та вибухових робіт» підготовки здобувачів вищої освіти за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти в галузі знань 26 «Цивільна безпека», зі спеціальності 263 «Цивільна безпека». – Х.: НУЦЗУ, Затверджена на засіданні Вченої ради НУЦЗ України від __.__.2023 р., протокол №__.

2. Закон України «Кодекс цивільного захисту України» від 02.10.2012 р. №5403-VI.

3. Закон України «Про охорону праці» від 14.10.1992 р. № 2694-XII.

4. Закон України «Про екологічну експертизу» від 09.02.1995 р. №45/95-ВР (45/95-ВР).

5. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки» від 18.01.2001 р. №2245-III (2245-14).

6. Закон України «Про перевезення небезпечних вантажів» від 06.01.2000 р. №1644-III.

7. Закон України «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 р. №638-IV.

8. Закон України «Про протимінну діяльність в Україні» від 06.12.2018 р. №2642-VIII.

9. Конвенція про заборону або обмеження застосування конкретних видів звичайної зброї (КНЗ), 1980 р.

10. Конвенція про заборону протипіхотних мін (КЗППМ), 1997 р.

11. Конвенція про касетні боєприпаси (ККБ), 2008 р.

12. Постанова Кабінету Міністрів України від 10.11.2021 р. №1207 «Про утворення Національного органу з питань протимінної діяльності».

13. Постанова КМ України від 17.04.2019 р. №372 «Про затвердження Правил позначення небезпек, пов'язаних з мінами та вибухонебезпечними предметами – наслідками війни».

14. Постанова Кабінету Міністрів України від 11.12.1999 р. №2294 «Про упорядкування робіт з виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів».

15. Постанова Кабінету Міністрів України від 22.03.01р. №270 «Про затвердження Порядку розслідування та облік нещасних випадків невиробничого характеру».

16. ДСТУ-П 8820:2018. Протимінна діяльність. Процеси управління. Основні положення. – К.: ДП «УкрНДНЦ» 2018. – 62 с.

17. Наказ МНС, Міноборони, Мінтрансзв'язку, Адміністрації Державної прикордонної служби від 27.05.2008 р. №405/233/525/455 «Про організацію робіт з виявлення, знешкодження та знищення вибухонебезпечних предметів на території України та взаємодію під час їх виконання».

18. Наказ Держкомітету України по нагляду за охороною праці від 21.02.1997 р. №36. «Про затвердження Правил безпеки при перевезенні вибухових матеріалів автомобільним транспортом», ДНАОП 0.00-1.19-97.

19. Наказ ДСНС від 06.08.2015 р. №412 «Про створення системи гуманітарного розмінування у ДСНС України».

20. Наказ ДП «Український НД і НЦ проблем стандартизації, сертифікації та якості» від 08.08.2016 р. №230 «Про прийняття міжнародних стандартів з протимінної діяльності як національних нормативних документів України».

21. Наказ МВС України та МО України від 21.12.2022 №833/443 «Про затвердження Порядку здійснення першочергових заходів щодо знешкодження (знищення) вибухонебезпечних предметів на території України та організації взаємодії під час їх виконання».

22. Наказ МО України, МВС України, МЗПРТОТ України від 09.01.2023 р. №9/3/5 «Про затвердження Порядку здійснення координації діяльності центру протимінної діяльності, центру гуманітарного

розмінування та центру соціально-гуманітарного реагування секретаріатом Національного органу з питань протимінної діяльності».

23. Окреме доручення ДСНС України від 27.10.2021 року №В-389. «Про затвердження СОП 05.10/ДСНС. Управління інформацією щодо виконання заходів протимінної діяльності органами та підрозділами цивільного захисту».

24. Окреме доручення ДСНС України від 25.07.2019 року №В-109. «Про затвердження СОП 07.10/ДСНС. Планування виконання органами та підрозділами цивільного захисту завдань та заходів протимінної діяльності».

25. Окреме доручення ДСНС України від 03.06.2020 року №В-63 (зі змінами згідно: ОД Голови ДСНС від 19.04.2021 № В-108 та від 24.12.2021 № В-506). «Про затвердження СОП 08.10/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту нетехнічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами».

26. Окреме доручення ДСНС України від 19.04.2021 року №В-107. «Про затвердження СОП 08.20/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту технічного обстеження територій, імовірно забруднених вибухонебезпечними предметами».

27. Окреме доручення ДСНС України від 31.05.2017 року №298. «Про затвердження СОП 08.40/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту маркування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами».

28. Окреме доручення ДСНС України від 04.09.2019 року №В-127 (зі змінами згідно: ОД Голови ДСНС від 07.05.2021 № В-130 та від 10.05.2022 року №В-249). «Про затвердження СОП 09.10/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) територій, забруднених вибухонебезпечними предметами, ручним способом».

29. Окреме доручення ДСНС України від 04.03.2020 року №В-33 (зі змінами згідно: ОД Голови ДСНС від 07.05.2021 № В-130 та від 10.05.2022 року №В-249) «Про затвердження СОП 09.11/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту очищення (розмінування) району ведення бойових дій».

30. Окреме доручення ДСНС України від 06.06.2023 року №В-432 «Про затвердження СОП 09.50/ДСНС. Порядок проведення органами та підрозділами цивільного захисту розмінування територій, забруднених вибухонебезпечними предметами з використанням машин механізованого розмінування».

31. Окреме доручення ДСНС України від 26.06.2019 року №375 «Про затвердження СОП 10.10-40/ДСНС. Заходи безпеки під час розмінування».

32. Окреме доручення ДСНС України від 04.01.2023 року №В-8 «Про затвердження СОП 10.40/ДСНС. Порядок організації в органах і підрозділах цивільного захисту медичного забезпечення робіт, пов'язаних із очищенням (розмінуванням) територій забруднених вибухонебезпечними предметами».

33. Окреме доручення ДСНС України від 04.03.2020 року №В-32. «Про затвердження СОП 12.10/ДСНС. Навчання населення ризикам, пов'язаним із поводженням з вибухонебезпечними предметами».

34. Окреме доручення ДСНС України від 14.12.2021 року №В-485. «Порядок оперативного реагування органів та підрозділів цивільного захисту на повідомлення про виявлення вибухонебезпечних предметів».

35. Окреме доручення ДСНС України від 21.10.2021 року №В-383. «Тимчасовий порядок організації та ведення органами та підрозділами цивільного захисту вибухових робіт».

Допоміжна:

36. Керівництво з питань протимінної діяльності. Вид. 2-е. – Женева: ЖМЦГР (GICHD), 2005. – 265 с.

37. Деякі міжнародні стандарти протимінної діяльності та міжнародні технічні настанови для боеприпасів. Збірка. – К.: Організація з безпеки та співробітництва в Європі, 2013. – 304 с.

38. IMAS (МСПМД) 01.10 від 01.01.2003 р. Посібник з використання міжнародних стандартів протимінної діяльності (МСПМД);

39. IMAS (МСПМД) 02.10 від 01.08.2007 р. Посібник з організації програми протимінної діяльності (ПМД);

40. IMAS (МСПМД) 04.10 від 01.01.2003 р. Глосарій термінів, визначень та скорочень, що використовуються в протимінній діяльності;

41. IMAS (МСПМД) 05.10 від 01.09.2012 р. Управління інформацією в рамках ПМД;

42. IMAS (МСПМД) 07.10 від 01.10.2001 р. Керівництво по управлінню операціями з розмінування;

43. IMAS (МСПМД) 08.10 від 10.06.2009 р. Нетехнічна розвідка мінної обстановки;

44. IMAS (МСПМД) 08.20 від 10.06.2009 р. Технічна розвідка мінної обстановки;

45. IMAS (МСПМД) 08.40 від 01.01.2003 р. Маркування небезпек, що виникають від мін та вибухонебезпечних предметів;

46. Наказ МНС України від 20.09.2010 р. №791 «Про затвердження Інструкції з організації та проведення робіт з розмінування місцевості на території України підрозділами та спеціалізованими підприємствами МНС».

47. НПАОП 00.0-6.02-04 «Порядок розслідування та ведення обліку нещасних випадків, професійних захворювань і аварій на виробництві, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 №1112 (1112-2004-п).

48. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників ДСНС України, введений в дію наказом ДСНС від 7.10.2004 № 100.

49. Колесник Ю.Е. Зубаревский С.М. Ендриевич А.Н. и др. Наставление по гуманитарному разминированию. – Каменец-Подольский: ВИИ при ПГАТА, 2002. – 112 с.

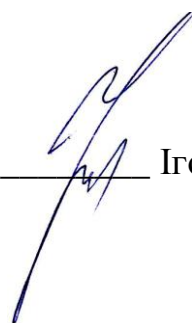
50. Типовий алгоритм залучення піротехнічних підрозділів ДСНС України на території Харківської області.

Інформаційні ресурси:

1. <http://zakon.nau.ua/doc/?code=1068-17>
2. <https://www.mineactionstandards.org/standards/international-mine-action-standards-imas/spisok-mspmd/>
3. <http://members.iinet.net.au/-pictim/mines/history/history.htm/>
4. <http://www.fas.org/man/dod-101/sys/and/mines.htm>
5. <http://usinfo.state.gov/topical/lpd/arms/minechron/htm>
6. <http://humanitarian-security.jrs.it/demining/cw07/index.htm>
7. <http://www.rand.org/publications/MR/MR1608/index.htm/>
8. <http://www.eudem.vub.ac.be/publications/files/MPPatentSearch/readme.htm>
9. <http://www.apopo.org/>
10. <https://www.youtube.com/watch?v=GwOfNwbLQbw>
11. <https://www.youtube.com/watch?v=Ch2qvODAAAtE>
12. <https://youtu.be/R7Hrnvl-JmI>
13. <https://www.youtube.com/watch?v=YZeYVQY6SN4>
14. <https://youtu.be/almwzbU6WKo>
15. <https://youtu.be/7gf6kJSWlsY>
16. https://drive.google.com/file/d/1kvA8GaoWn_gF3tVYo_5EcKeAhz2gdtAX/view?usp=sharing

Розробник:

Доцент кафедри
піротехнічної та спеціальної підготовки,
к.т.н., доцент
«_____» _____ 20__ року

_____ Ігор ТОЛКУНОВ